

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 16. detsember 2021
(OR. en)

EUCO 22/21

CO EUR 19
CONCL 6

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Euroopa Ülemkogu kohtumine (16. detsember 2021) – Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

I. **COVID-19**

Vaktsineerimine

1. Euroopa Ülemkogu käsitles epidemioloogilise olukorra halvenemist ELis ja uue murettekitava viirusevariandi (omikron) ilmumise mõju. Ülemkogu kordab, et vaktsineerimine on pandeemiavastases võitluses äärmiselt oluline. Vaktsineerimise võimaldamine kõigile ja tõhususdooside kasutuselevõtt on ülitähtis ja edasilükkamatu. Sellega seoses on endiselt määrava tähtsusega ületada vaktsiinikõhklus, muu hulgas desinformatsiooni vastu võitlemise kaudu. Lisaks vaktsineerimisele tuleks jätkata COVID-19 ravimeid käsitleva ELi strateegia, kaasa arvatud ühishangete rakendamist.

Koordineerimine

2. Arengutele reageerimiseks on jätkuvalt vaja teha kooskõlastatud jõupingutusi, tuginedes parimatele kättesaadavatele teaduslikele tõenditele, tagades samal ajal, et kõik piirangud põhinevad objektiivsetel kriteeriumitel, ei kahjusta ühtse turu toimimist ega takista ebaoproportsionaalselt liikmesriikidevahelist vaba liikumist või reisimist Euroopa Liitu. Euroopa Ülemkogu kutsub üles võtma kiiresti vastu nõukogu muudetud soovitusel ohutu vaba liikumise kohta ja nõukogu muudetud soovitusel Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise kohta. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et tähtis on koordineeritud lähenemisviis ELi digitaalse COVID-vaktsineerimistõendi kehtivuse suhtes, ja võtab teadmiseks asjaolu, et komisjon võtab selle kohta vastu delegeeritud õigusakti.

Rahvusvaheline koostöö

3. Euroopa Ülemkogu toonitab, et pandeemiast saab jagu üksnes usaldusel ja vastastikusel abil põhineva ülemaailmse koostöö teel. Sellega seoses tunnustab ülemkogu Botswanat ja Lõuna-Aafrika Vabariiki nende valvsuse ja läbipaistvuse eest hiljutise murettekitava omikronvariandi nii kiirel avastamisel, sekveneerimisel ja sellest teavitamisel ning rõhutab, et väga tähtis on suurendada kogu maailmas võimet genoomi sekveneerida.

4. EL on pühendunud täitma oma rolli ülemaailmse vaksineerimise saavutamisel. EL on maailma suurim rahastaja ja eksportija. Jätkame vaktsiinidooside ja abivahendite eksporti ja jagamist ning suurendame oma toetust kõige enam abi vajavatele riikidele, eriti Aafrikas, seda nii COVAXi jätkuva toetamisega kui ka kahepoolset koostöös partneritega.
5. Vaktsiinide jagamise ja manustamisega seotud kitsaskohtade käsitlemiseks ning ülemaailmse vaktsiinide kasutuselevõtu puhul esinevate takistuste kiireks kõrvaldamiseks kutsub Euroopa Ülemkogu komisjoni üles suurendama veelgi toetust liikmesriikidele ja kolmandatele riikidele, jätkama suhtlemist tootjatega ning tugevdama kooskõlastamist Maailma Terviseorganisatsiooni, COVAXi ja teiste partneritega. Euroopa Ülemkogu palub nõukogul tähelepanelikult ja täiesti läbipaistvalt jälgida vaktsiinilubaduste täitmist ning pöördub vastavalt vajadusele selle küsimuse juurde tagasi.
6. Euroopa Ülemkogu tervitab maailma terviseassambleel 1. detsembril 2021 saavutatud kokkulepet alustada ülemaailmset protsessi pandeemiate ennetamist, nendeks valmisolekut ja neile reageerimist käsitleva konventsiooni, lepingu või muu rahvusvahelise vahendi koostamiseks ja vastavate läbirääkimiste pidamiseks, et võtta asjakohane dokument vastu Maailma Terviseorganisatsiooni põhikirja artikli 19 või muude sätete alusel, mida valitsustevaheline läbirääkimisorgan peab asjakohaseks.

II. KRIISIOHJE JA VASTUPANUVÕIME

7. Euroopa Ülemkogu tegi kokkuvõtte tööst, mille eesmärk on suurendada meie ühist valmisolekut, reageerimisvõimet ja vastupanuvõimet tulevaste kriiside suhtes, mis on liidus oluline valdkondadeülene poliitiline prioriteet.

8. Ülemkogu tervitab nõukogu 23. novembri 2021. aasta järeldusi ja kutsub üles:
 - tugevdama ELi reageerimist kriisidele ja nendeks valmisolekut kõiki ohte hõlmava lähenemisviisi raames;
 - suurendama ja seirama vastupanuvõimet ning tegelema valdkondadega, kus oleme haavatavad.
9. Euroopa Ülemkogu palub nõukogul jätkata tööd ja vaadata edusammud korrapäraselt läbi.

III. JULGEOLEK JA KAITSE

10. EL on pühendunud ülemaailmsele reeglitel põhinevale rahvusvahelisele korrale, mille keskmes on ÜRO, ning koostöö tugevdamisele partneritega kogu maailmas, et üheskoos käsitleda ühiseid ohte ja väljakutseid.
11. Seistes silmitsi suureneva ülemaailmse ebastabiilsuse, kasvava strateegilise konkurentsi ja keerukate julgeolekuohtudega, võtab EL suurema vastutuse oma julgeoleku eest ja kaitsevaldkonnas, jätkab strateegilist tegevussuunda ning suurendab oma iseseisva tegutsemise suutlikkust. EL edendab oma huve ja väärtusi, suurendab oma vastupanuvõimet ning valmisolekut julgeolekuohtusid ja -probleeme tulemuslikult käsitleda ning jätkab tööd ülemaailmse rahu ja julgeoleku saavutamiseks.
12. Euroopa Ülemkogu palub nõukogul jätkata tööd ambitsioonika ja toimiva strateegilise kompassiga, tuginedes kõrge esindaja poolt 2021. aasta novembris esitletud esimesele kavandile, milles esitatakse ühine strateegiline visioon järgmiseks kümnendiks ning kasutatakse parimal viisil ära kogu ELi meetmepaketti, sealhulgas tsiviil- ja sõjalisi poliitikameetmeid, vahendeid ja instrumente. Sellega seoses jääb Euroopa Ülemkogu ootama 2021. aasta veebruaris taotletud tehnoloogia tegevuskava esitamist ning palub komisjonil ja kõrgel esindajal esitada vajaduse korral täiendavaid ettepanekuid, sealhulgas kosmosejulgeoleku, küberaspektide ja hübriidohtude vastase võitluse kohta.

13. EL on pühendunud tihedale koostööle NATOga, järgides täielikult aluslepingutes sätestatud põhimõtteid ja Euroopa Ülemkodus kokku lepitud põhimõtteid, sealhulgas kaasavuse, vastastikkuse ja ELi otsustusprotsessi sõltumatuse põhimõtteid. Atlandi-ülesed suhted ning ELi ja NATO koostöö on meie üldise julgeoleku võti. Julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas tugevam ja võimekam EL aitab positiivselt kaasa ülemaailmse ja Atlandi-ülese julgeoleku tagamisele ning täiendab NATOt, mis on NATO liikmeks olevate riikide jaoks endiselt kollektiivkaitse alus. Euroopa Ülemkogu toetab ELi ja NATO strateegilise partnerluse tugevdamist ning jääb ootama kolmandat ühisdeklaratsiooni ELi ja NATO koostöö kohta. Deklaratsioon tuleks valmistada ette kaasaval viisil, selles tuleks käsitleda uusi ohte ja väljakutseid ning tõhustatud koostöö valdkondadena tuleks selles hõlmata vastupanuvõimet, küber- ja hübriidohte, kliimamuutusi ja julgeolekut, kosmost ning kujunemisjärgus ja lõhkuvat tehnoloogiat.
14. Euroopa Ülemkogu pöördub julgeoleku ja kaitse küsimuse juurde tagasi oma 2022. aasta märtsi kohtumisel, kus tal palutakse kinnitada strateegiline kompass.

IV. RÄNDE VÄLISASPEKTID

15. Euroopa Ülemkogu hindas oma 24.–25. juuni 2021. aasta ja 21.–22. oktoobri 2021. aasta järelduste rakendamist. Ülemkogu tuletab meelde, et oluline on kõiki rändeteid käsitleda kogu rändeteed hõlmava tervikliku lähenemisviisi kaudu.
16. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni ja kõrget esindajat koos liikmesriikidega üles tagama, et hiljutised päritolu- ja transiidiriike puudutavad tegevuskavad muudetakse toimivaks ja rakendatakse viivitamata koostöös partnerriikidega. Sellega seoses kutsub ülemkogu komisjoni tungivalt üles tagama, et kooskõlas ELi suurema ambitsiooniga määratakse selgelt kindlaks ja eraldatakse viivitamata piisavad rahalised vahendid rändega seotud meetmete jaoks kõigil rändeteedel.

17. Euroopa Ülemkogu tunnistab ELi ühtsema tagasisaatmispoliitika olulisust ning kutsub üles komisjoni ja kõrget esindajat koos liikmesriikidega võtma kiiresti meetmeid, et tagada tulemuslik tagasisaatmine ELi päritoluriikidesse, kasutades hoovana kõiki asjakohaseid ELi poliitikameetmeid, instrumente ja vahendeid, sealhulgas areng, kaubandus ja viisad, et tagada kehtivate tagasivõtulepingute ja -kokkulepete täielik rakendamine ja sõlmida uusi tagasivõtulepinguid ja -kokkuleppeid, ning sellest nõukogule aru andma.
18. Euroopa Ülemkogu kordab oma hukkamõistu kolmandate riikide püüdlustele kasutada rändajaid ära poliitilistel eesmärkidel. Ülemkogu rõhutab vajadust töötada välja vahendid rändajate ärakasutamise vastu võitlemiseks. Ülemkogu kutsub üles tegema kiiresti tööd ettepanekuga, mis käsitleb meetmeid, mida kohaldatakse selliste veoettevõtjate suhtes, kes hõlbustavad Euroopa Liidu territooriumile ebaseadusliku sisenemisega seotud inimkaubandust või rändajate ebaseaduslikku üle piiri toimetamist või osalevad selles.
19. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu ja komisjoni üles kaaluma võimalusi koostöökorra tugevdamiseks, et toetada liikmesriike, kes seisavad silmitsi konkreetsete probleemidega ELi välispiiridel, sealhulgas mis puudutab piirivalvureid ja õhuseiret.
20. Euroopa Ülemkogu palub nõukogul oma eesistujariigi juhtimisel tähelepanelikult jälgida ELi rändealase välispoliitika kiiret ja tulemuslikku rakendamist ning anda sellele vajaduse korral täiendavat hoogu. Euroopa Ülemkogu pöördub selle küsimuse juurde tagasi.

V. VÄLISSUHTED

Valgevene

21. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka rändajate ja pagulaste ärakasutamise Valgevene režiimi poolt ning selle tekitatud humanitaarkriisi. EL jätkab Valgevene algatatud hübriidrännaku vastast võitlust otsustava reageerimisega, käsitledes kriisi kõiki mõõtmeid kooskõlas ELi õiguse ja rahvusvaheliste kohustustega, sealhulgas põhiõigustega. Eelkõige rõhutab Euroopa Ülemkogu, et tähtis on:
- tõhusalt kaitsta ELi välispiire, sealhulgas ELi õigusraamistiku tugevdamise kaudu. Sellega seoses kutsub Euroopa Ülemkogu nõukogu üles vaatama läbi komisjoni ettepaneku ajutiste erakorraliste meetmete kohta;
 - võidelda inimsmugeldamise ja inimkaubanduse vastu;
 - rakendada viivitamata piiravaid meetmeid pärast viienda sanktsioonide paketi vastuvõtmist ja olla valmis võtma vajaduse korral täiendavaid meetmeid;
 - tagada rahvusvaheliste organisatsioonide takistusteta juurdepääs Valgevenes ja suurendada humanitaarabi;
 - toetada rändajate tagasisaatmist Valgevenest.
22. Euroopa Ülemkogu kordab oma üleskutset vabastada viivitamata ja tingimusteta kõik poliitvangid ning lõpetada kodanikuühiskonna ja sõltumatu meedia represseerimine. Ülemkogu kordab, et Valgevene rahval on demokraatlik õigus valida oma president uute, vabade ja õiglaste valimiste teel.

Ukraina

23. Euroopa Ülemkogu rõhutab tungivat vajadust, et Venemaa leevendaks pingeid, mille on põhjustanud vägede koondamine Ukraina piirile ja agressiivne retoorika. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas oma täielikku toetust Ukraina suveräänsusele ja territoriaalsele terviklikkusele. Igasugusel Ukraina vastu suunatud edasisel sõjalisel agressioonil on tohutud tagajärjed ja kõrge hind, sealhulgas partneritega kooskõlastatud piiravad meetmed.
24. Euroopa Ülemkogu innustab tegema diplomaatilisi jõupingutusi ning toetab Normandia formaati Minski kokkulepete täieliku rakendamise saavutamiseks.

Lõunanaabrus

25. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas oma kindlat kavatsust uuendada ja veelgi tugevdada ELi partnerlust lõunanaabruse riikidega, pidades silmas ühiste probleemide lahendamist ja ühiste võimaluste kasutamist tugevdatud koostöö kaudu. Selleks kutsub Euroopa Ülemkogu nõukogu ja komisjoni üles kiirendama tööd Vahemere piirkonna uue tegevuskavaga.

Euroopa Liidu ja Aafrika Liidu tippkohtumine

26. Euroopa Ülemkogu arutas 17.–18. veebruaril 2022 toimuva Euroopa Liidu ja Aafrika Liidu tippkohtumise ettevalmistamist ning võimalikke teemasid ja tulemusi. Tippkohtumise eesmärk on luua Aafrikaga ambitsioonikas tulevikku suunatud allianss, mis suudab luua jõukusel ja stabiilsusel rajaneva ala, mida toetab ümberkujundav investeerimispakett.

Etioopia

27. Euroopa Ülemkogu jätkab Etioopia olukorra tähelepanelikku jälgimist ning toetab täielikult Aafrika Liidu kõrge esindaja Olusegun Obasanjo vahendamispüüdlusi. EL kutsub üles tingimusteta relvarahule ja kutsub kõiki osapooli tungivalt üles alustama kaasavat ja läbipaistvat riigisisest dialoogi. Põhiprioriteetideks on endiselt tsiviilisikute kaitse tagamine ning humanitaarabi takistamatu kättesaadavuse võimaldamine.
-